

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

המכס יפצה יצואן בגין תפיסת משלוח יצוא
עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, מתן יעקב (משפטן)

רקע:

בסקירה זו נתאר מקרה בו הוחזק זהב ליצוא מישראל בידי רשויות המכס, וזאת עקב חשש לטעות ברשימון. ההחזקה והעיכוב גרמו לירידת ערכו, וכן נוספו עלויות נוספות בגין אחסנתו בתקופה זו. בית המשפט המחוזי בתל-אביב הכיר בזכאותו של התובע לקבל פיצוי בגין נזקיו ועלויותיו.

עובדות המקרה וטענות הצדדים:

יצואן ביקש לייצא שלושה קילוגרמים של זהב מישראל והגיש לרשות המכס את הרשימון כנדרש. רשות המכס תפסה את הזהב עקב חשד להצהרה כוזבת, ובמועד זה אף ניטלו מהטובין דוגמאות לצורך בדיקות. לאחר בדיקות שנעשו מהחשש להצהרה כוזבת הושב הזהב והייצוא בוצע בפועל כחודשיים לאחר התפיסה.

היצואן טען כי משך זמן הבדיקה שנעשתה על ידי רשות המכס היה בלתי סביר, וכל הענין נוהל בוצע בצורה רשלנית. בהתאם לכך טען היצואן כי נגרם לו נזק הנובע מירידת ערכו של הזהב בפרק הזמן שבין חילוט הזהב לבין שחרורו – 56,977 דולר לק"ג זהב ביום החילוט לעומת 53,921 דולר, בנוסף טען היצואן כי הוא איבד התובע עסקה שעמדה על הפרק והפסיד רווח של למעלה מ 12000 דולר, ואף חויב בעלות האחסנה של הזהב.

רשות המכס טענה מנגד כי הזהב נתפס, נבדק ושוחרר, בהתאם לסמכויות התפיסה והבדיקה של המכס הקבועות בפקודת המכס. לטענת רשות המכס, במקרה זה התעורר חשד, כי היצואן היה מעורב בפרשה גדולת היקף נוכח סמני שאלה הנוגעים לעסקה שביקש לבצע ובשל זהותן של החברות עמן התקשר, ובירור עניינים אלו לקח זמן רב.

פסיקת בית המשפט:

בערכאה הראשונה שדנה בענין נקבע כי לא הוכחה התרשלות מצד רשות המכס באשר ללוח הזמנים בו טופל עניינו של היצואן. הערכאה הראשונה קבעה כי הן החקירה והן הבדיקה נעשו באופן מקצועי וסביר, הן ביחס ללוח הזמנים הכולל (חודשיים) והן ביחס לעיכוב הזהב עד ההחלטה על שחרורו. נוכח אלו נקבע כי יש לדחות את התביעה של היצואן ואין מקום לדון בבקשה להתחשבות בנזקו.

בית המשפט של הערעור מתח ביקורת מסויימת על עמדה זאת וקבע כי לא ניתן לדעת כמה פעולות חקירה בוצעו בפועל ומכאן שלא ניתן לדעת את משך החקירות שבוצעו ואם הרשות פעלה באופן סביר. זאת, משום שרשות המסים לא הציגה בפני בית המשפט נתונים אודות פעולות החקירה, אשר הולמות את פרק הזמן שנדרש לקבלת ההחלטות.

כך, לדוגמה, לא הוצג בפני בית המשפט תיק חקירת הזהב, אף כי מלוא הנתונים הרלוונטים לחקירה היו מצויים בידי המכס, והעדים הרלוונטים היו אנשי מכס. בשל כך קבע בית המשפט כי הימנעותה של הרשות ממתן החומרים ומלהביא עדים נוספים פעלה לרעתה.

בעקבות החלטה זו, לפיה לא היתה ליצואן היכולת להוכיח האם הרשות פעלה באופן סביר או לאו, מצא בית המשפט של הערעור להתערב בפסק דינה של הערכאה הראשונה, ופסק לטובת היצואן סכום זעום בסך של 7000 ₪, אשר הביא בחשבון את חלוף הזמן מאז חולט הזהב. פועל יוצא מכך הוא שהיצואן שניזוק, לטענתו, בעשרות אלפי שקלים ישופה באלפי שקלים.

[ע"א (מחוזי ת"א) 28955-02-16 שריקי נ' מדינת ישראל, פסק-דין מיום 12.12.16, השופט גדעון גינת. ב"כ הצדדים- ליצואן- עו"ד אורי דניאל. למדינה- עו"ד אדם טהרני מפרקליטות מחוז ת"א-אזרחי].

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.